

Kitaabka Daanyeel - Laba iyo Sagaashanaad

Muujinta Waxsii-sheegista: Adeegsiga Saddex-geesoodka ah ee Lixda Aayadood ee Ugu Dambeeya ee Daanyeel iyo Iftiinka Sii Kordhaya ee Malaa'igta Saddexaad

Jeff Pippenger
2024-02-25

Dhaqdhaqaaqii Miller, kororka aqoonta waa la furfuray, waxaana ugu horrayn, in kastoo aan si gaar ah ugu koobnayn, lagu tijaabiyey Protestant-kii qirta ee ku sugnaa Maraykanka. Sardis, oo ah kiniisaddii ka soo baxaysay gudcurkii sarreyntii baabbanimada, waxaa loo hoggaaminayey faham ka sii buuxa oo ku saabsan injiilka, kaas oo la muujin lahaa markii quduuska jannada ku jira laga furay samada. Dhaqdhaqaaqii malaa'igta saddexaad, kororka aqoonta waa la furfuray Sebtembar 11, 2001, waxaana lagu tijaabiyey Adventism-ka La'odikiya ee dunida oo dhan. Sababtaas aawadeed, runta lagu matalay lixda aayadood ee ugu dambeeya Daanyeel kow iyo tobnaad, taas oo ah ilaha kororka aqoonta, waxaa iska caabbiyey Adventism-ka La'odikiya.

Kuwii dhisayaasha aaminka ah ee ku dul dhisnaa aasaaska runta ah (1 Korintos 3:10, 11) ayaa ku wareeray oo la carqaladeeyey iyadoo burburka caqiidada beenta ahi uu shaqada hor istaagay. Sidii kuwii derbiga Yeruusaalem dhisayay wakhtigii Nexemyaah, qaar baa diyaar u ahaa inay yidhaahdaan: “Kuwii culaabta qaadi jiray xoogoodii waa tabar beelay, burbur badanna waa jiraa; sidaas daraaddeed innagu ma awoodno inaynu dhisno.” Nexemyaah 4:10. Iyagoo ka daalay halganka joogtada ah ee ka dhanka ah cadaadis, khiyaano, xumaan, iyo carqalad kasta oo kale oo Shayddaan hindisi karo si uu horukacooda u horjoogsado, qaar ka mid ah kuwii ahaa dhisayaal aaminka ah ayaa qalbi jabay; oo nabad iyo ammaan aawadood, hantidooda iyo naftoodaba, ayay ka jeesteen aasaaskii runta ahaa. Kuwo kale se, oo aan ka niyad jabin mucaaradka cadaawayaashooda, ayaa si geesinnimo leh ugu dhawaaqay: “Ha ka cabsanina iyaga; Rabbiga xusuusta, kan weyn oo laga cabsado” (aayadda 14); markaasay shaqadii sii wadeen, mid kastaaba isagoo seeftiisii dhiniciisa ku guntan tahay. Efesos 6:17.

“Isla ruuxii nacaybka iyo ka-hor-imaadka runta ayaa kicisay cadaawayaasha Ilaah qarni kasta, isla markaana feejignaan iyo aaminimo la mid ah ayaa looga baahday addoommadiisa. Erayadii Masiixu kula hadlay xertii ugu horraysay waxay khuseeyaan kuwa isaga raaca ilaa dhammaadka wakhtiga: ‘Waxa aan idinku leeyahay, dhammaantiin waan idinku leeyahay, Soo jeeda.’ Markos 13:37.” Murankii Weyn, 56.

Soo bandhigiddii farriinta lixda aayadood ee ugu dambeeya ee Daanyeel waxay ka bilaabatay deegaanka adeegyada is-taageera ee Adventism-ka La'odikiya, dabadeedna, sida wakhtigu u socday, waxaa lala hor keenay fiqiga-yaqaannada caanka ah (kuwa waxbartay) ee Adventism-ka La'odikiya. Hubkii la adeegsaday si la isugu dayo in farriinta sumcaddeeda loo dilo, mar kasta wuxuu soo saaray iftiin iyo caddayn ka sii weyn oo ku saabsan aayadaha baaritaanka iyo weerarka lagu hayay. Weeraradaas ayaa ugu dambayntii horseeday fahammo nebiyadeed oo aan hore loo aqoonsan, hase yeeshee markaas la adkeeyey oo la ogaaday inay qayb ka yihiin iftiinka sii

horumaaraya ee malaa'igta saddexaad.

Kuwa Millerites-ku waxay aqoonsanaayeen oo keliya afar boqortooyo oo wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah ah, laakiin wax yar ka dib 1844, waxaa la fahmay in Maraykanku yahay bahalkii dhulka ee Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, fahamkaasina wuxuu caddeeyey in baabtiisnimadu aanay si fudud qayb uga ahayn boqortooyadii Rooma, balse ay dhab ahaantii ahayd boqortooyadii shanaad ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah.

“Iyadoo loo marayo calaamadaha masduulaag cas oo weyn, bahal u eg shabeel, iyo bahal leh geeso u eg kuwa wan yar, waxaa Yooxanaa loo soo bandhigay dawladihii dunida ee si gaar ah ugu hawlgeli lahaa ku tumashada sharciga Ilaah iyo silcinta dadkiisa. Dagaalku wuu sii socdaa ilaa dhammaadka wakhtiga. Dadka Ilaah, oo lagu calaamadeeyey haweeney quduus ah iyo carruurteeda, waxaa loo muujiyey inay aad u tiro yar yihiin. Maalmaha ugu dambeeya hadhaagii oo keliya ayaa weli jiray. Kuwaas ayuu Yooxanaa ka leeyahay inay yihiin kuwa ‘xajiya amarrada Ilaah, oo haysta markhaatifurka Ciise Masiix.’”

“Iyada oo loo sii marayo jaahilnimada, dabadeedna loo sii marayo Baabbanimada, Shayddaan wuxuu adeegsaday xooggiisa qarniyo badan isagoo ku dadaalaya inuu dhulka ka tirtiro markhaatiyaasha aaminka ah ee Ilaah. Jaahiliinta iyo baabbanigu waxaa dhaqaajinayay isla ruuxii masduulaagga. Waxay ku kala duwanaayeen oo keliya in Baabbanimadu, iyadoo iska dhigaysa inay Ilaah u adeegayso, ay ahayd cadowga ka sii khatarsan oo ka sii naxariis daran. Iyadoo loo adeegsanayo Romanism-ka, Shayddaan wuxuu dunida ka dhigay maxbuus. Kaniisaddii Ilaah ee qirashada lahayd waxaa lagu xaaqay safafka khiyaanadan, oo in ka badan kun sannadood dadka Ilaah waxay ku dhibtoodeen cadhadii masduulaagga. Oo markii Baabbanimadii, iyadoo xooggeedii laga qaaday, lagu qasbay inay ka joogsato cadaadiska, Yooxanaa wuxuu arkay awood cusub oo soo kacaysa si ay u celceliso codka masduulaagga, oo u sii waddo isla hawshii arxan darrada iyo cayda badnayd. Awooddan, ta ugu dambaysa ee dagaal ku qaadi doonta kiniisadda iyo sharciga Ilaah, waxaa lagu astaysay bahal geeso u eg wan leh.”

“Laakiin xariiqidda adag ee qalinka nebiyadu waxay muujinaysaa isbeddel ku yimaadda muuqaalkan nabdoon. Bahalkii geesaha wan oo kale lahaa wuxuu ku hadlaa codkii masduulaagii, oo ‘wuxuu ku dhaqmaa awooddii bahalkii kowaad oo dhan hortiisa.’ Wax sii sheegiddu waxay caddaynaysaa in uu kuwa dhulka deggan ku odhan doono inay bahalka u sameeyaan sanam, iyo in ‘uu kulligood ka dhigo, kuwa yaryar iyo kuwa waaweynba, kuwa hodanka ah iyo kuwa saboolka ahba, kuwa xorta ah iyo kuwa addoommada ahba, inay calaamad ka qaataan gacantooda midig ama fooddooda; iyo in ninna uusan iibsan karin ama iibin karin, kan mooyaane haysta calaamadda, ama magaca bahalka, ama tirada magiciisa.’ Sidaas ayay Protestantism-ku ugu tallaab-raacdaa Papacy-ga.” Signs of the Times, November 1, 1899.

Markii lixda aayadood ee ugu dambeeya Daanyeel kow iyo tobnaad la furfuray, waxaa la gartay in dhammaan isku xigxiga lagu sawiray lixdaas aayadood ay ka hadlayeen isdhexgalka saddexda quwadood ee Sister White hadda aqoonsatay inay yihiin “heathenism,” “Papacy,” iyo “Protestantism.” Cadawgu wuxuu ku dooday in “dalka sharafta leh” ee aayadda afartan iyo kow ay

astan u tahay ama Protestantism ama kaniisadda Seventh-day Adventist, hase yeeshee “dalka sharafta leh” waa Maraykanka, oo aayadda afartan iyo kow boqorka woqooyi (baadarinimada) wuxuu qabsadaa Maraykanka marka dhowaan imanaysa sharciga Axadda la soo rogo. Khaladka shaydaanniga ah ee “dalka sharafta leh” ku tilmaamaya wax aan Maraykanka ahayn waxaa loo qorsheeyey in looga hor istaago ragga iyo dumarka inay gartaan in dhacdada nebiyadeed ee xigta burburkii Midowgii Soofiyeeti sannadkii 1989 ka dib, muddada lagu matalay lixda aayadood ee ugu dambeeya ee Daanyeel kow iyo tobnaad, ay tahay sharciga Axadda ee dhowaan imanaya.

Adventistayaasha maalinta toddobaad, tani waxay ka dhigan tahay in aayadda afartan iyo kow ay tilmaamayso xidhitaanka wakhtiga imtixaanka ee kiniisadda Ilaah, waxana waxa ugu dambeeya ee Adventism-ka La'odikiya uu doonayo inuu maqlo ay tahay in wakhtigoodii imtixaanka uu dhammaanayo! Rabbigu wuxuu doodda u hoggaamiyey heer lagu aqoonsaday in markii Roomaankii jaahilka ahaa uu xukunka dunida la wareegay Dagaalkii Actium sannadkii 31 BC, ay khasab ahayd inuu marka hore ka adkaado saddex quwadood oo juqraafiyeed sida lagu matalay Daniel cutubka siddeedaad.

Midkoodna waxaa ka soo baxay gees yar, kaas oo aad u weynaatay xagga koonfureed, iyo xagga bari, iyo xagga dalka quruxda badan. Daanyeel 8:9.

Waxay ahayd xaqiiqo la sugay in “koonfurta”, “bariga” iyo “dhulka wanaagsan” ay metelayeen saddexda gobol ee juqraafiyeed ee Roomaankii jaahiliga ahaa la wareegay, intii uu kor ugu kacayay carshiga dhulka isagoo ah boqortooyadii afraad ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Xaqiiqadan waxaa la socotay in Roomaankii baadariga ahaa uu isaguna khasab ku ahaa inuu ka adkaado saddex quwadood oo juqraafiyeed, intii uu kor ugu kacayay carshiga dhulka isagoo ah boqortooyadii shanaad ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, sida lagu metelay cutubka toddobaad ee Daanyeel.

Waxaan fiiriyey geesihii, oo bal eeg, waxaa dhexdooda ka soo baxay gees kale oo yar, kaas oo hortiisa saddex ka mid ah geesihii hore xididdada looga siibay; oo bal eeg, geeskan waxaa ku yiil indho u eg indhaha nin, iyo af ku hadlaya waxyaalo waaweyn. Daanyeel 7:8.

Murankii ka taagnaa “dhulka sharafta leh” ee aayadda kow iyo afartanka ah, Rabbigu wuxuu caddeeyey in wax sii sheegidda ay ku jiraan saddex muuqaal oo Rooma ah. Roomaankii jaahilka ahaa, kaas oo ay ku xigtay Roomaankii baadariga, dabadeedna waxaa jiray Roomaanka maalmaha ugu dambeeya, kaas oo aynu ugu yeernay “Roomaanka casriga ah”. Iyadoo lagu salaynayo laba run oo sugan oo dhisan oo wax sii sheegidda ku saabsan—tan kowaad oo ah in Ilaah aanu marnaba isbeddelin, tan kalena in runta lagu adkeeyo markhaatiga laba markhaati—waxaan si aan leexleexad lahayn ku soo gunaanadnay in saddexda caqabad ee boqorka woqooyi ku hortaagan lixda aayadood ee ugu dambeeya ee Daniel cutubka kow iyo tobnaad ay khasab tahay inay matalaan saddex quwadood oo juqraafiyeed oo casri ah.

Ciise Masiix waa isku mid shalay, maanta, iyo weligiisba. Cibraaniyada 13:8.

Waxa kaloo ku qoran sharcigiinna in maragga laba nin uu run yahay. Yooxanaa 8:17.

Aqoonsigani waxay xaqiijisay wixii aannu hore u soo gunaanadnay, waayo waxaannu “dhulkii ammaanta lahaa” u aqoonsanayn awood juqraafiyeed (Maraykanka), waxaanaannu diidnay fikradda nacasnimada ah ee sheegaysa inuu matalayo kaniisad, taas oo ah awood ruuxi ah. Waxaannu mowqifkan ku dhisnay rumaysadka had iyo jeer la xaqiijiyey, kaas oo ah inaanay jirin wax ku yimaadda si kadis ah oo ku jira Erayga Ilaah. Markhaatiyo badan bay ku caddahay in kaniisadda Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya ay tahay buur.

Oo waxay ahaan doontaa maalmaha ugu dambeeya in buurta guriga Rabbiga lagu taagi doono buuraha dushooda, oo laga sarraysiin doono kuraha; oo quruumaha oo dhammu waxay u soo qulquli doonaan xaggeeda. Dadyow badanna way tegi doonaan oo odhan doonaan, Kaalaya, aynu fuulnee buurta Rabbiga, guriga Ilaaha Yacquub; oo isagu wuxuu ina bari doonaa jidadkiisa, annaguna waxaynu ku socon doonaa waddooyinkiisa; waayo, Siyoon baa sharciga ka soo bixi doona, oo erayga Rabbiguna Yeruusaalem. Ishacyaah 2:2, 3.

Kuwii soo jeediyey in “dhulka sharafta leh” uu yahay kaniisad, badanaana ay ku andacoon jireen in uu yahay Kaniisadda Adventist-ka ee Maalinta Toddobaad, sidaas bay yeelaan, maxaa yeelay Daanyeel wuxuu dhulka ku tilmaamayaa “mid sharaf leh,” waxaana garashadooda gacanta gaaban ay ku soo gebogebaysay in, maadaama “buurta quduuska ah ee sharafta leh” ee aayadda afartan iyo shanaad ay hubaal tahay kaniisadda Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya, sidaas darteed “dhulka sharafta leh” isaguna uu khasab ku yahay inuu kaniisadda noqdo. Ka dib oo dhan, labaduba waxay xambaarsan yihiin sifada “sharaf leh.”

Erayga Ilaah qalad kuma jiro, oo marka Daanyeel uu adeegsado “dal,” isagoo ku xidha erayga “ammaan badan,” afar aayadood dabadeedna uu adeegsado “buur quduus ah,” isagoo ku xidha erayga “ammaan badan,” Daanyeel wuxuu muujinayay kala sooc ula kac ah oo u dhexeeya dal iyo buur. Dalka ammaanta badan ee macnahiisu sugan yahay waa Yahuudah, oo waa magaalada Yeruusaalem meesha macbudkii Ilaah laga dhisay. Yeruusaalem, ama macbudka, waxaa loo fahmi karaa inay tahay kaniisadda Ilaah, laakiin dhulka ay Yeruusaalem ku taallaa waa dalka Yahuudah. Xaqiiqooyin badan ayaa loo dhisay aqoon ahaan markii aqoontu ku korodhay iftiinka sii horumaraya ee malaa’igta saddexaad, hase yeeshee halkan waxaannu si fudud u dhigaynaa asalka wax sii sheegidda ee aqoonsanaya saddex muujin oo Rooma ah.

Markii aynu garannay in Roomiiheeda jaahiliga ah iyo tan baababka ahi ay bixiyeen laba markhaati oo dhisay astaamaha nebinnimo ee Rooma casriga ah, waxaannu garannay mabda’ fasiraadeed aan ugu yeedhay “saddex-geesoodka ku-dhaqanka waxsii sheegidda.” Waxaa jiray kuwo kale oo adeegsaday fikrado la mid ah oo ku saabsan ku-noqnoqosho saddex-geesood ah oo waxsii sheegiddo qaarkood ah, laakiin qeexidda aannu aqoonsannay waxay ahayd qeexidda aannu weli adeegsanayno. Waa arrin muhiim ah in la fahmo in xeerka nebinnimo ee saddex-geesoodka ku-dhaqanka waxsii sheegidda, kaas oo Future for America si aad u badan u adeegsato, lagu gartay intii lagu jiray doodda lixda aayadood ee ugu dambeeya Daanyeel kow iyo toban; laakiin waxa si la mid ah muhiim u ah ayaa ah in dooddaasi horseeday aqoonsigii ugu horreeyey ee ahaa in saddex-geesoodka ku-dhaqanka waxsii sheegiddu uu ku saabsanaa Rooma. Taariikhda Millerite-ka gudaheeda mid ka mid ah doodaha ayaa ahaa in Antiochus Epiphanes uu ahaa “tuugada” dadka Daanyeel, mise “tuugada” waxay ahayd Rooma, sida Millerites-ku u fahmeen. Sababta ay tani

muhiim u tahay ayaa ah in Rooma, iyada oo ah “tuugada” dadka Daanyeel, ay tahay cidda “aragtiyi dhisi lahayd” ee ku jirta Daanyeel kow iyo toban, aayadda afar iyo toban.

Oo wakhtiyadaas qaar badan ayaa ka soo hor kici doona boqorka koonfureed; weliba kuwa dadkaaga wax dhaca ayaa isa sarraysiin doona si ay u xaqiijiyaan waxyiga; laakiinse way dhici doonaan. Daanyeel 11:14.

Markii ugu horraysay ee aynu fahannay adeegsiga saddex-geesoodka ah ee wax sii sheegidda, waxaa lagu gartay xaqiiqada ah in ay jiraan saddex muujin oo Rooma ah oo ku jira wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Rooma waxay dejisay aragtida iftiinka sii kordhaya ee malaa’igta saddexaad, sida ay ku samaysay taariikhda Milleriyiinta. Taariikhda Milleriyiinta, fahamka ahaa in jaahilnimada iyo baabanimadu ay ahaayeen quwadihii ku tuntay meesha quduuska ah iyo ciidanka ayaa noqday qaab-dhismeedka runta ee uu Miller ku dhisay “dhammaan” fahamkiisii wax sii sheegidda. Lixda aayadood ee ugu dambeeya ee Daanyeel kow iyo tobaad waxay dejiyeen qaab-dhismeed run ah oo Future for America ay ku dhistay dhammaan adeegsiyadeeda wax sii sheegidda. Qaab-dhismeedkaas waa saddexda quwadood ee baabi’inta keena: bahalka weyn, bahalka, iyo nebiga beenta ah, kuwaas oo dunida u horseeda Armageddon.

Qaab-dhismeedkaasu wuxuu ku dhisan yahay aqoonsiga ah in Roomaankii heellanimada ku salaysnaa, oo ay ku xigtay Roomaankii baadariga, ay bixiyaan laba markhaati oo dhidibada u taaga Rooma casriga ah, iyo in Rooma casriga ahi yahay isbahaysiga saddex-geesoodka ah ee masduulaagga ruuxaanayadda (Qaramada Midoobay), bahalka Kaatooligga (baadaranimada), iyo nebiga beenta ah ee Protestantism-ka riddowday (Maraykanka). Qaab-dhismeedkaasina waa waxa aynu u aqoonsanno adeegsiga saddex-geesoodka ah ee waxsii sheegidda. Maqaallada soo socda gudaheeda waxaynu kaga hadli doonnaa adeegsiyada kala duwan ee saddex-geesoodka ah ee waxsii sheegidda ee la aqoonsaday, kuwaas oo ka kooban qaab-dhismeedka iftiinka sii kordhaya ee saddexda malaa’igood.

Waxaan eegi doonnaa adeegsiga saddex-geesoodka ah ee saddex muujin oo Rooma ah, kuwaas oo aqoonsanaya qaab-dhismeedka siyaasadeed iyo diimeed ee Rooma casriga ah, kaas oo Sister White ugu yeedhay farsamada kaniisadda iyo farsamada dawladda. Qaab-dhismeedkaas waxaa lagu aqoonsadaa iyadoo la isu keeno astaamaha nebiyadeed ee Rooma jaahiliga ah iyo astaamaha nebiyadeed ee Rooma baadariga ah, ujeeddaduna tahay in lagu aqoonsado laguna caddeeyo astaamahaas Rooma casriga ah.

Waxaan eegi doonnaa ku-dhaqanka saddex-geesoodka ah ee saddexda muuqaal ee Baabuloon sida ay u matalaan Nimrod, Nebukadnesar iyo Belshaasar, kuwaas oo tilmaamaya kibirka ninka dembiga leh ee ku fadhiya macbudka Ilaah isagoo ku dhawaaqaya inuu isagu Ilaah yahay, kaas oo Ishacyaah ku aqoonsaday “Ashuurtaha isla weyn.” Kibirka baabanimada, oo ah mawduuc ka mid ah waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ah, waxaa lagu gartaa iyadoo la isu keeno sifooyinka nebiyadeed ee Baabel iyo sifooyinka nebiyadeed ee Baabuloon, si loo aqoonsado loona adkeeyo sifooyinka Baabuloonta casriga ah.

Waxa aynu eegi doonnaa adeegsiga saddex-geesoodka ah ee saddex muujin oo Eliyaah ah sida ay u metelaan Eliyaah iyo Yooxanaa Baabtiisaha, kuwaas oo aqoonsanaya “codka cidlada kaga

qaylinaya” maalmaha ugu dambeeya. Codka cidlada kaga qaylinaya maalmaha ugu dambeeya wuxuu matalaa waardiye gaar ah oo ah dhaqdhaqaaq, wuxuuna aqoonsanayaa markhaati laba-geesood ah oo ku jira dhaqdhaqaaq leh bilow iyo dhammaad isu eg. Waxaa naloo sheegay inaanu jiri karin malaa’igta saddexaad haddii aanay jirin tan kowaad iyo tan labaad, sidaas darteed hal heer waxaa aan suurtagal ahayn in la kala saaro dhaqdhaqaaqa malaa’igta kowaad iyo dhaqdhaqaaqa malaa’igta saddexaad, labadaba dhaqdhaqaaqyadana waxaa matala waardiye lagu sii tusaaleeyey Eliyaah iyo Yooxanaa Baabtiisaha.

“Qalin iyo codba waa in aynu ku dhawaaqno baaqa, annagoo muujinayna isku xigxiggooda iyo sida waxsii sheegyadu u quseeyaan oo ina soo gaadhsiinaya farriinta malaa’igta saddexaad. Saddexaad ma jiri karto la’aanteed tan kowaad iyo tan labaad. Farriimahan waa in aynu dunida ku gaadhsiinno qoraallo la daabaco iyo khudbado, annagoo ku muujinayna xariiqda taariikhda waxsii sheegidda waxyaalihii dhacay iyo waxyaalaha dhici doona.” Selected Messages, book 2, 105.

Waxaynu eegi doonnaa adeegsiga saddex-geesoodka ah ee saddex muuqaal oo ka mid ah rasuulka diyaariya jidka si Rasuulka Axdigu si kedis ah ugu yimaado macbudkiisa, sida uu u matalo Yooxanaa Baabtiisaha iyo William Miller. Ilaalidaha ugu dambeeya waa mowduuc waxsii sheegid ah oo lagu garto marka la isu geeyo sifooyinka waxsii sheegidda ee Yooxanaa Baabtiisaha iyo William Miller si loo aqoonsado dhammaystirka ugu dambeeya ee cutubka saddexaad ee Malaakii.

Bal eega, waxaan soo diri doonnaa rasuulkayga, oo isagu jidka hortayda ayuu hagaajin doonaa; oo Rabbiga aad doonaysaan ayaa si kedis ah macbudkiisa u iman doona, kaas oo ah rasuulka axdiga aad ku faraxdaan; bal eega, isagu wuu iman doonaa, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay. Malaakii 3:1.

Waxaannu eegi doonnaa adeegsiga saddex-geesoodka ah ee saddexda muujinta Islaamka, sida ay u metelaan astaamaha nebiyadeed ee Islaamka ee hooggii koowaad iyo kii labaad ee Muujintii cutubyada siddeed iyo sagaal, kuwaas oo aqoonsanaya astaamaha nebiyadeed ee Islaamka ee hoogga saddexaad ee lagu aqoonsaday Muujintii cutubyada toban iyo kow iyo toban.

Waxaannu waxyaalahan ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

“Ha u oggolaanina in qof idiin noqdo maskaxdiinna, ha u oggolaanina qofna inuu idiin sameeyo fikirkiinna, baaristiinna, iyo baryadiinna. Tanu waa tilmaanta ay tahay inaynu maanta qalbiga ku qaadanno. In badan oo idinka mid ah waxa ka go’an in khasnadda qaaliga ah ee boqortooyada Ilaah iyo tan Ciise Masiix ay ku jirto Kitaabka Quduuska ah ee aad gacantiinna ku haysaan. Waad og tihiin in aan khasnad dunyadeedna lagu gaadhi karin dadaal aad u taxaddar badan la’aantiis. Haddaba maxaad uga filaysaan inaad fahamtaan khasnadaha ereyga Ilaah adigoon si pilin leh u baadhiin Qorniinka?”

“Waa habboon oo qumman in Kitaabka Quduuska ah la akhriyo; laakiin waajibaadkiinnu kuma eka halkaas; waayo, waa inaad bogaggiisa naftiinna u baadhaan. Aqoonta Ilaah laguma helo dadaal maskaxeed la’aantiis, salaad lagu baryayo xigmad la’aanteed, si aad uga soocdaan hadhuudhka daahirka ah ee runta buunshaha ay dadka iyo Shayddaanku ku qalloociyeen caqiidooyinka runta. Shayddaanka iyo isbahaysigiisa wakiillada aadanaha ah waxay ku

dadaaleen inay ku qasaan buunshaha qaladka iyo sarreenka runta. Waa inaynu si dadaal leh u raadinnaa khasnadda qarsoon, oo aynu xigmad uga doonnaa samada si aynu uga soocno ikhtiraacyada aadanaha iyo amarrada rabbaaniga ah. Ruuxa Quduuska ah ayaa caawin doona kan wax doondoonya ee raadinaya runno waaweyn oo qaali ah oo la xiriira qorshaha furashada. Waxaan jeclaan lahaa inaan dhammaan ku adkeeyo xaqiiqada ah in akhris degdeg ah oo Qorniinka ahu aanu ku filnayn. Waa inaynu baadhno, taasuna waxay ka dhigan tahay samaynta wax kasta oo eraygu tilmaamayo. Sida macdan-qoduhu si xamaasad leh dhulka ugu baadho si uu u ogaado xididdadiisa dahabka ah, sidaas oo kale waa inaad Erayga Ilaah u baadhaan khasnadda qarsoon ee Shayddaanku muddo dheer doonayay inuu dadka ka qariyo. Rabbiigu wuxuu leeyahay, 'Qofkii doonaya inuu doonistiisa sameeyo, wuxuu garan doonaa waxbaridda.' Yooxanaa 7:17." Fundamentals of Christian Education, 307.